

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО
ОСИГУРУВАЊЕ

Република Македонија
АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
Бр. 01-264/5
28.02 2018 год.
СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА АГЕНЦИЈАТА ЗА
СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО
ОСИГУРУВАЊЕ ВО 2017 ГОДИНА

Скопје, 2018 година

СОДРЖИНА

Вовед

I. Организација и финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување	6
1. Организациска шема на Агенцијата.....	6
2. Работењето на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување.....	7
3. Финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување	9
II. Реализирани активности во извештајниот период	10
1. Супервизија на пензиските друштва и пензиските фондови	10
1.1 Вонтеренска супервизија	10
1.2 Теренска контрола на пензиските друштва, пензиските фондови и чуварите на имот ..	13
1.3 Комитет за оценка на ризици	15
1.4 Комисија за одлучување по прекршок	16
1.5 Судски постапки.....	17
2. Закони и подзаконски акти.....	17
3. Постапувања поврзани со правата на членовите, претставки и предлози	19
3.1 Известување на трајно и времено распределени лица во задолжителен пензиски фонд	19
3.2 Постапувања по барања.....	19
3.3 Постапувања по претставки и предлози	20
4. Активности поврзани со агенти на пензиските друштва	20
5. Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови	21
6. Статистичка анализа и изработка на извештаи за капитално финансирано пензиско осигурување	23
7. Развој на деловните процеси на Агенцијата	24
8. Информатичкиот капацитет на Агенцијата	24
9. Градење и јакнење на капацитетот на човечките ресурси на Агенцијата.....	25
9.1 Обука во земјата, учество на семинари и конференции	25
9.2 Обука во странство и учество на конференции	26
10. Соработка со институции и организации од земјата и од странство.....	26

10.1 Соработка со институции од земјата	27
10.2 Соработка со институции од странство и со меѓународни организации	28
11. Систем за управување со квалитет и систем за управување со информациска сигурност	29

ВОВЕД

Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: „Агенцијата“) е формирана во рамките на реформата на пензискиот систем, врз основа на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 50/2010, 171/2010, 36/2011, 98/2012, 13/2013, 164/2013, 44/2014, 192/2015, 30/2016 и 21/2018) (во натамошниот текст: Законот). Согласно член 46 од Законот, Агенцијата има својство на правно лице со јавни овластувања утврдени со овој закон и со статут. Нејзин орган е Советот на експерти, а за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија. Целта на нејзиното основање е заштита на интересите на членовите на пензиските фондови и поттикнување на развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. Агенцијата врши супервизија на работењето на пензиските друштва и на задолжителните и доброволните пензиски фондови согласно член 47 од Законот, Агенцијата е надлежна:

- да издава, да повлекува и да одзема дозволи за основање на пензиски друштва и одобренија за управување со задолжителни и/или доброволни пензиски фондови;
- да врши супервизија на работењето на пензиските друштва и на пензиските фондови со кои тие управуваат, како и на чуварите на средствата на пензиските фондови и на странските менаџери на средства;
- да го промовира, да го организира и да го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување во Република Македонија, во соработка со Министерството за труд и социјална политика и да ја развива свеста на јавноста за целите и за принципите на пензиските друштва и на пензиските фондови;
- да донесува акти согласно овој закон и согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, како и стручни упатства, прирачници и слично, во врска со капитално финансираното пензиско осигурување и да иницира донесување прописи и други акти во врска со пензиските друштва и со пензиските фондови со кои тие управуваат.

Во 2017 година, Агенцијата се грижеше за правата и интересите на 457.266 членови на приватните задолжителни пензиски фондови и за 23.800 членови на приватните доброволни пензиски фондови со вкупна вредност на средствата во сите фондови од над 946 милиони евра.

Агенцијата продолжи да ја усовршува својата функција преку интензивирањето на теренската и на вонтеренската контрола на пензиските друштва и на пензиските фондови.

Вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и на доброволните пензиски фондови се

вршеше континуирано, врз база на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и од останатите институции вклучени во системот, како што се: Фондот на Пензиското и Инвалидското Осигурување на Македонија и чуварите на имот на пензиските фондови.

Во вториот и третиот квартал на 2017 година, беше извршена редовна теренска контрола на работењето на двете пензиски друштва и на нивното управување со средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови (институционална и финансиска контрола), согласно „Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на пензиските друштва“ за 2017 година. Контролата беше спроведена врз основа на оценка на ризици, непосредно, во просториите на двете друштва и продолжи, посредно во Агенцијата.

Агенцијата иницираше предлози за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување до Министерството за труд и социјална политика и активно даваше придонес на предлозите, дадени од Министерството, за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување. Исто така, Агенцијата изготви и донесе повеќе подзаконски акти за доуредување на законската материја. Во 2017 година Агенцијата изготви и донесе подзаконски акти (правилници и одлуки) кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и на работењето на Агенцијата.

Како и во изминатите години и во 2017 година Агенцијата продолжи со едукативната кампања, со цел финансиска едукација и развивање на свеста кај младите за значењето на пензиското штедење.

Агенцијата, како членка на Меѓународната организација на пензиски супервизори (ИОПС), активно учествуваше во нејзината работа определувајќи се за следење на принципите во вршењето на својата регулаторна и супервизорска функција, изградени врз основа на најдобрите светски практики.

Финансискиот план за 2017 година на Агенцијата се усвои во ноември 2017 година од страна на Собранието на Република Македонија, заради тоа Агенцијата во 2017 година, немаше можност да ги реализира сите активности од својата програма.

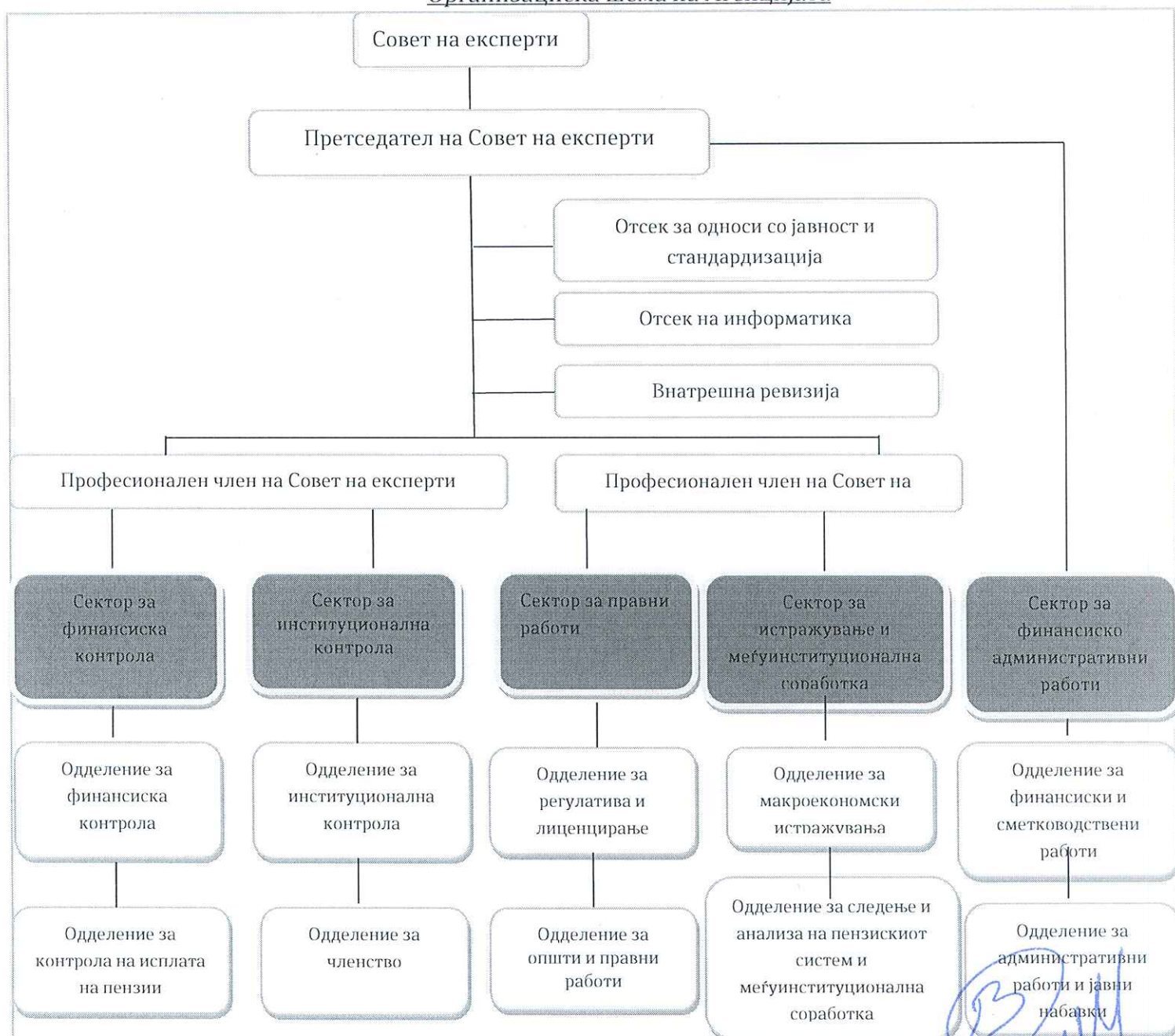
5

I. Организација и финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

1. Организацииска шема на Агенцијата

Заклучно со 31.12.2017 година, Агенцијата имаше вкупно 28 вработени и тројца членови на Советот на експерти, односно именувани од Собранието на Република Македонија. Од вкупниот број на вработени, 25 вработени се со високо стручно образование, а 3 вработени се со средно стручно образование. Од високостручно образованите вработени, еден е актуар, петмина се инвестициски советници и четворица имаат положено правосуден испит.

Организацииска шема на Агенцијата

[Handwritten signature]
6

2. Работењето на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

Собранието на Република Македонија на седница на 12.02.2013 година донесе одлука за именување на претседател и членови на Советот на експерти на Агенцијата и тоа: д-р Булент Дервиши- претседател, Ментор Јакупи и Елизабета Видовиќ - како професионално ангажирани членови на Советот и д-р Томе Неновски како надворешен член на Советот. На седница на 18.02.2013 година Собранието на Република Македонија со одлука ја именува д-р Силвана Мојсовска за надворешен член на Советот на експерти.

Во текот на 2017 година Советот на експерти на Агенцијата, согласно своите права и обврски содржани во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Статутот на Агенцијата и Деловникот за работа на Советот на експерти, редовно одржуваше седници на кои дискутираше и одлучуваше за прашања од својата надлежност. Советот на експерти во 2017 година одржа вкупно 15 седници на кои:

а) Усвои:

- Годишниот извештај за работењето на Агенцијата во 2016 година;
- Годишниот извештај за состојбите во капитално финансирано пензиско осигурување во 2016 година;
- Извештајот за реализација на годишниот план за вработување за период од 01.01.2017 до 30.06.2017 година.

б) Разгледа:

- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за период од 01.10.2016 година до 31.12.2016 година;
- Квартален извештај за реализација на годишниот план за јавни набавки за период од 01.01.2017 година до 31.03.2017 година;
- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.04.2017 година до 30.06.2017 година;
- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.07.2017 година до 30.09.2017 година;
- Полугодишен извештај за реализација на финансискиот план на Агенцијата пензиско осигурување во 2016 година за период од 01.07.2016 - 31.12.2016 година;
- Полугодишен извештај за реализација на финансискиот план на Агенцијата во 2017 година за периодот од 01.01.2017 до 30.06.2017 година;
- Финансиски извештаи за 2016 година со извештај на независниот ревизор;
- Извештај за видео надзор 2015-2017;
- Конечен извештај за извршена ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за 2015 година на Агенцијата од страна на

- Државен завод за ревизија и за потпишаниот Анекс кон Колективниот договор на Агенцијата согласно препораките;
- Полугодишен извештај за работата на Комисијата за одлучување по прекршок на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за периодот јануари-јуни 2017 година;
 - Извештај за работата на Комисијата за одлучување по прекршок на Агенцијата за периодот јануари-декември 2017 година;
 - Анализа на задоцнето зачленување и задоцнети уплати на придонеси во втор столб;
 - Мислење добиено од страна на Државна комисија за спречување на корупцијата во врска со потпишување и реализација на Договор за јавна набавка на ревизорски услуги;
 - Известување од НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје во врска со започнатиот процес за продажба на 100% од акционерскиот капитал на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, Република Македонија;
 - Известување за активности на Комитетот за оценка на ризици во 2016 година;
 - Информација за ризици во Управување во врска со измена на членови на Управен одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
 - Информација за постапката за согласност за промена на акционери на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје;
 - Доставено Решение У.бр.126/2016 од Уставниот суд на Република Македонија каде што се утврдува дека не се поведува постапка за оценување на уставноста и законитоста на членот 9 од Правилникот за начинот и постапката за избор на член на управен одбор и на надзорен одбор на пензиско друштво, донесен од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (Службен весник на РМ бр. 175/2013 и 131/2016;

в) Донесе:

- Годишен план за јавни набавки во 2017 година на Агенцијата донесен врз основа на Предлог-финансиски план за 2017 година;
- Измена на Годишен план за јавни набавки за 2017 година на Агенцијата;
- Финансиски извештаи за 2016 година на Агенцијата;
- Годишен план на Агенцијата за теренска контрола за 2017 година;
- Финансиски план на Агенцијата за 2018 година;
- Годишна програма за работа на Агенцијата за 2018 година;
- Годишен извештај за изречените мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност за 2016 година;
- 4 правилници;
- 12 одлуки;
- 6 решенија и
- 2 технички упатства

8

г) Даде согласност/одобрение за:

- 9 барања од пензиските друштва кои се однесуваат на одобрување на измена на Статут на пензиски фонд, одобрение за избор на лица со посебни овластувања и одговорности во пензиско друштво и др.

д) Изврши:

- Оценување на вработените во Агенцијата врз основа на континуирано следење на нивната работа согласно Законот за административни службеници и Колективниот договор на Агенцијата.

3. Финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

Работењето на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, се финансира од надоместоците кои Агенцијата ги наплатува од пензиските друштва.

Во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување е пропишано дека висината на наведените надоместоци ја утврдува Советот на експерти на Агенцијата, за кои што согласност дава Собранието на Република Македонија и тие се објавуваат во „Службен весник на Република Македонија“.

Агенцијата и во текот на 2017 година надоместокот од уплатените придонеси во сите пензиски фондови со кои управуваат друштвата го пресметуваше врз основа на законски утврдената стапка. За висината на надоместокот за 2017 година беа изготвени анализи на расходната и на приходната страна од финансирањето на Агенцијата. За расходната страна беа користени предвидените расходи на Агенцијата согласно Финансискиот план на Агенцијата за 2017 година и Програмата за работа за 2017 година, додека за приходната страна беа изготвени анализи врз основа на проекциите на приливите на придонеси во задолжителните и доброволните пензиски фондови (кои се основа за пресметка на надоместокот).

За очекуваниот прилив на придонеси беа користени процени за прилив на придонеси во задолжителните и во доброволните пензиски фондови во 2017 година. За приливот на придонесите во вториот столб беа користени актуарските проекции на Актуарската единица во Фондот на ПИОМ (три сценарија – базично, песимистичко и оптимистичко). За приливот на придонеси во третиот столб беа користени реалните податоци од приливите во 2016 година и процени за 2017

година. Агенцијата и за третиот столб, како и за вториот столб, има исти обврски во однос на регулирање и супервизија на друштвата, доброволните пензиски фондови и чуварите на имот кои функционираат во рамките на третиот столб, поради што се утврдува иста висина на надоместок за пензиските друштва пресметан врз основа на придонесите во задолжителните и врз основа на придонесите во доброволните пензиските фондови.

Преку пресметка на соодносот помеѓу планираните расходи за 2017 година и проектираните придонеси и земајќи ги предвид заштедите од претходните години, добиена е висината на надоместокот од придонеси од 0,8%.

II. Реализирани активности во извештајниот период

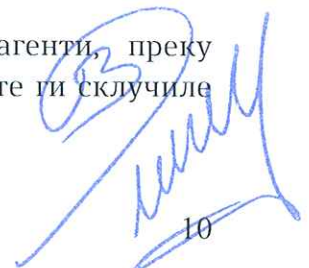
1. Супервизија на пензиските друштва и пензиските фондови

1.1 Вонтеренска супервизија

Во 2017 година се вршеше континуирана вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и на доброволните пензиски фондови врз база на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и останатите институции вклучени во системот, како што се Фондот на Пензиското и Инвалидското Осигурување на Македонија и чуварите на имот на пензиските фондови.

Предмет на контрола на работењето на пензиските друштва беа следните области:

- Контрола на процесите на маркетинг на пензиските друштва – проверка на објавени маркетинг-материјали, проверка на интернет-страниците на пензиските друштва, проверка на задолжителните објави, како и на активности на пензиските друштва поврзани со работи од маркетингот. Агенцијата изврши проверка на вкупно 285 предмети кои се однесуваат на работи од областа на маркетингот на пензиските друштва. Притоа, Агенцијата издаде мерки: Укажување за нејасни податоци во брошура и Укажување за недоволно познавање на регулатива;
- Контрола на зачленувањето во пензиските фондови – начинот на склучување на договори за членство, постапувањето по поднесоци за раскинување на договорите за членство во задолжителен пензиски фонд и контрола на работењето на агентите на друштвата;
- Агенцијата изврши редовна контрола на вкупно 22 агенти, преку телефонски разговори и средби со членовите со кои агентите ги склучиле договорите. При контролите не беа утврдени неправилности;

10

- Контрола на сметководството и финансиските извештаи на пензиските друштва, минималниот износ на ликвидни средства, сопствени средства и главнина, коишто треба да ги одржуваат пензиските друштва, финансиските показатели и трендови. При контролите беше утврдено дека пензиските друштва континуирано ги исполнуваа условите за ликвидни средства, сопствени средства и за главнина;

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, пензиските друштва се должни да формираат единица за внатрешна ревизија. Единиците за внатрешна ревизија изготвуваат извештаи за извршените контроли и се должни нив да ги доставуваат до Агенцијата, при што, Агенцијата го следи работењето на друштвата преку доставените извештаи и ги лоцира можните ризици во работењето на друштвата. Во 2017 година, Агенцијата беше известена за спроведени 13 внатрешни ревизии во друштвата и достави едно укажување за ненавремена достава на извештај од вонредна ревизија.

Во 2017 година, Агенцијата разгледа 2 барања од друштвата за одобрување на договори со правни лица за вршење на услуги со хартии од вредност. Друштвата ја доставија бараната документација при што Агенцијата даде согласност на договорите со брокерските куќи.

Согласно Правилникот за начинот на спречување на злоупотреба на информациите, како дел од редовните вонтеренски контроли, Агенцијата вршеше контрола на податоците доставени од друштвата и од чуварите на имот за трансакциите со хартии од вредност на лицата со пристап до доверливи информации и нивните поврзани лица и на трансакциите на пензиските друштва. Друштвата и чуварите на имот доставуваат до Агенцијата податоци за склучени трансакции на секои 180 дена.

При проверка на податоците за склучените трансакции со хартии од вредност на лицата со пристап до доверливи информации и нивните поврзани лица, Агенцијата констатира дека нема сомнителни трансакции.

Агенцијата ги проверуваше и трансакциите со хартии од вредност на вработените лица во Агенцијата со пристап до доверливи информации и притоа констатира дека нема сомнителни трансакции со хартии од вредност од страна на вработените во Агенцијата, односно нема реализирани трансакции со хартии од вредност.

Предмет на контрола на работењето на пензиските фондови од страна на Агенцијата беа следните области:

- Контрола на распределбата на придонесите на индивидуалните сметки на членовите во задолжителните пензиски фондови;
- Контрола на надоместоците што ги наплатуваат пензиските друштва, од придонеси и управување со средства;
- Контрола на инвестициските активности за: квалитативни ограничувања во врска со вложувањата во финансиските инструменти, согласно Правилникот за инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови и Правилникот за инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови;
- Контрола на склучени трансакции од страна на Друштвото од аспект на цена, количина, пазар на кој е склучена трансакцијата, посредник, посредничка провизија за склучените трансакции во текот на годината, за задолжителните и за доброволните пензиски фондови;
- Исполнување на квалитативните критериуми и на законските ограничување по класи на инструменти, за инструментите кои веќе се во портфолиото на пензискиот фонд;
- Контрола на процената на вредноста на средствата и обврските на пензиските фондови за нивната состојба на крајот на претходниот работен ден за задолжителните и за доброволните пензиски фондови;
- Контрола на пресметката на вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и на вредноста на нето-средствата на пензиските фондови, за состојбата на крајот на претходниот работен ден, за задолжителните и за доброволните пензиски фондови. Агенцијата, за секој датум на проценка ги контролира вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и вредноста на нето-средствата на задолжителните пензиски фондови, а ги проверува и вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и вредноста на нето-средствата на доброволните пензиски фондови, врз база на податоците за поединечни уплатени придонеси и надоместоци, добиени од пензиските друштва. На својата интернет-страница, Агенцијата ја објавува вредноста на сметководствената единица за секој задолжителен и доброволен пензиски фонд;
- Контрола на пренос на средства меѓу задолжителните пензиски фондови + премин од еден во друг пензиски фонд, од посебна на индивидуална сметка,

премин од еден во друг пензиски фонд или во Фондот на ПИОМ, поради раскинување договор за членство;

- Контрола на исплатата од задолжителните пензиски фондови кон Фондот на ПИОМ врз основа на инвалидска или семејна пензија и контрола на исплатите врз основа на наследство;
- Контрола на исплата кон членовите и пензионираните членови на задолжителните и доброволните пензиски фондови согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување. Во 2017 година беше доставено едно Укажување до Актуарот за направена пресметка за една семејна пензија од починат член;
- На квартална основа се спроведува контрола на сметководството и на финансиските извештаи на задолжителните пензиски фондови и доброволните пензиски фондови;
- При секое доставување, се контролираат извештаите за инвестициска стратегија и тактика на задолжителните и доброволните пензиски фондови;
- Контрола на доставените извештаи од чуварите на имот на задолжителните и доброволните пензиски фондови како извештаи за сметки, извештаи за склучени и порамнети трансакции, доставување на портфолијата на задолжителните и доброволните пензиски фондови, извештаи за инвестициони усогласувања, како и извештаи за пренос помеѓу фондовите и исплати од пензиските фондови;
- Контрола на доставените извештаи од управувач со ризици, актуар и внатрешен и надворешен ревизор во пензиските друштва што ги покриваат областите на пензиските фондови.

При секојдневните контроли на работењето на друштвата и чуварите на имот беа откривани определени грешки и неправилности при известувањето, на кои Агенцијата, преку проактивната контрола, им укажуваше на друштвата и чуварите на имот со цел подобрување на деловните процеси, по кои веднаш се постапуваше од страна на пензиските друштва и чуварите на имот.

1.2 Теренска контрола на пензиските друштва, пензиските фондови и чуварите на имот

Согласно Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на пензиските друштва за 2017 година, во вториот и третиот квартал на 2017 година, беше извршена редовна теренска контрола на работењето на двете пензиски

друштва и на нивното управување со средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови (институционална и финансиска контрола), врз основа на оценка на ризици.

Контролата на пензиските друштва ги вклучува следните аспекти на нивното работење:

- Управување на друштвото;
- Усогласеност со законска регулатива;
- Спречување перење пари и финансирање тероризам;
- Маркетинг активности и контрола на работењето на агентите;
- Евиденција на членство и придонеси;
- Сметководство и финансиски извештаи;
- Инвестициски активности на друштвото со средствата на пензиските фондови;
- Исплата на средства;
- Контролата беше извршена преку увид во дел од документацијата на двете друштва, преку тестирање и преку интервјуирање на претставници од друштвата.

Врз основа на констатациите и забелешките од извршената контрола на двете друштва, а земајќи ги предвид добрите деловни обичаи, како и потребата за континуирано подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување и заштита на интересите на членовите на пензиските фондови, Агенцијата издаде 12 укажувања и 24 препораки на двете пензиски друштва со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување. Препораките и укажувањата на Агенцијата во смисла на подобрување на работењето на друштвата и нивното управување со средствата на пензиските фондови се однесуваа на:

- Управување на пензиското друштво;
- Унапредување на функциите за Усогласеност со регулатива и Внатрешната ревизија;
- Подобрување на контролните механизми;
- Подобрување на информираноста на членството;
- Следење на инвестициската стратегија преку почитување на лимити и локацијата на средствата и следење на реперот;
- Зголемување на вниманието при носењето на одлуки за инвестирање.

14

Друштвата доставија Акциски план до Агенцијата со кој известија дека ги прифаќаат мерките на Агенцијата и ќе постапат по истите согласно доставениот Акциски план.

Контролата беше извршена преку увид во дел од документацијата на двете друштва, преку тестирање и преку интервјуирање на претставници од друштвата.

Врз основа на констатациите и забелешките од извршената контрола на двете друштва, а земајќи ги предвид добрите деловни обичаи, како и потребата за континуирано подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување и заштита на интересите на членовите на пензиските фондови, Агенцијата издаде 12 укажувања и 24 препорака на двете пензиски друштва со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување. Препораките и укажувањата на Агенцијата во смисла на подобрување на работењето на друштвата и нивното управување со средствата на пензиските фондови се однесуваат на:

- Управување на пензиското друштво;
 - Унапредување на функциите за Усогласеност со регулатива и Внатрешната ревизија;
 - Подобрување на контролните механизми;
 - Подобрување на информираноста на членството;
 - Следење на инвестициската стратегија преку почитување на лимити и локацијата на средствата и следење на реперот;
 - Зголемување на вниманието при носењето на одлуки за инвестирање;
- Друштвата доставија Акциски план до Агенцијата со кој известија дека ги прифаќаат мерките на Агенцијата и ќе постапат по истите согласно доставениот Акциски план.

1.3 Комитет за оценка на ризици

Комитет за оценка на ризици при Агенцијата (КОР) ги врши следните работи:

- Ги разгледува и ги утврдува ризиците во капитално финансираното пензиско осигурување во документот „Анализа на ризици во капитално финансирано пензиско осигурување“;
- Ги разгледува потпишаните извештаи и записниците од контролата заради увид во процените на ризиците кај поединечните субјекти на контрола и дава насоки за понатамошните процени на ризиците;
- Ги разгледува најновите случувања во капитално финансираното пензиско осигурување или на финансиските пазари, коишто можат да влијаат врз процените на ризиците;

- Утврдува нови ризици на капитално финансираното пензиско осигурување и/или ги предефинира постојните ризици и определува тим за оценка на ризиците;
- Дава предлози за иницирање или ревидирање на стратегии за ублажување на ризиците;
- Ја разгледува ефективноста на стратегиите за ублажување на ризиците и врз основа на тоа, предлага измени на стратегијата и на годишниот план на Агенцијата;
- Идентификува и предлага измени на прописите во насока на ублажување на ризиците;
- Води сметка, вработените во Агенцијата да бидат доволно свесни и да имаат доволно познавања за ризиците и за контролата врз основа на оценка на ризици со цел да можат да ги вршат своите работни задачи и
- Води сметка, сите учесници во контролата, врз основа на оценка на ризици, да бидат доволно свесни за клучните аспекти на контролата со цел да соработуваат и да ѝ даваат поддршка на Агенцијата.

Во текот на 2017 година, Комитетот за оценка на ризици одржа 4 состаноци на кои беше разгледан Предлог-планот за спроведување на теренските контроли во 2017 година, беа разгледани записниците од спроведените теренски контроли во пензиските друштва, беа разгледувани и анализирани ризиците во капитално финансираното пензиско осигурување. На Комитетот за оценка на ризик во 2017 година редовно се разгледуваа извештаите за финансиско работење на пензиските друштва, состојбата со уплата на придонеси од Фондот за Пензиско и Инвалидско Осигурување на Македонија, инвестирањето на средствата на пензиските фондови, анализа на можности за инвестиции во државни обврзници со намена на инфраструктурни проекти, како и извештаите од внатрешна ревизија и за управување со ризици кои пензиските друштва ги доставуваат до Агенцијата.

1.4 Комисија за одлучување по прекршок

Комисијата за одлучување по прекршок во рамки на Агенцијата, во текот на 2017 година постапи по тринаесет прекршочни постапки, кои беа покренати од овластени лица на Агенцијата, за прекршувања на одредби од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување од страна на агенти на пензиските друштва и од страна на вработен и членови на Управен одбор и надзорен одбор на друштво како и од страна на вработени во чувар на имот.

За дел од предметите, во жалбена постапка, се одлучува во Државната Комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка, а за дел од предметите покренат е Управен спор пред Управниот Суд на Република Македонија. Постапките се во тек. За дел од предметите во тек е постапката за извршување на глоба.

1.5 Судски постапки

Агенцијата во 2017 година учествуваше во судска постапка покрената од страна на член на задолжителен пензиски фонд за која, од страна на Судот во прв степен беше одлучено да се поништи договорот за членство во задолжителен пензиски фонд, од страна на Агенцијата да се избрише членот од Регистарот на членови на пензиски фондови и истиот да се врати во првиот столб.

2. Закони и подзаконски акти

Во 2017 година Агенцијата иницираше предлози за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување до Министерството за труд и социјална политика поврзани со подобрување на системот и тоа: зголемување на минималниот број на членови на Управен одбор на пензиско друштво; доуредување на внатрешната ревизија и надворешната ревизија на пензиските друштва; прецизирање на одредбите за давање на одобренија на документи и лица на пензиските друштва, од страна на Агенцијата; промена на начинот на наплата на месечниот надоместок на Агенцијата; како и промени во делот за инвестирање на средствата на пензиските фондови.

Во 2017 година Агенцијата изготви и донесе подзаконски акти (правилници и одлуки) кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и на работењето на Агенцијата и тоа:

а) Правилници

- Правилник за измена и дополнување на Правилникот за членство во задолжителен пензиски фонд (“Службен весник на Република Македонија“ бр.188/2017);
- Правилник за измена на Правилникот за начинот на членство во доброволен пензиски фонд (“Службен весник на Република Македонија“ бр.188/2017);
- Правилник за измена и дополнување на Правилникот за начинот на известување на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување од страна на пензиско друштво (“Службен весник на Република Македонија“ бр.176/2017);

- Правилник за измена на Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиско друштво (“Службен весник на Република Македонија“ бр.138/2017).

б) Одлуки

- Одлука за висината на месечниот надомест што го наплатува Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување од пензиските друштва за 2018 година.

в) Технички упатства

- Техничко упатство за дефинирање на формати на податоци и размена на датотеки во доброволно капитално финансирано пензиско осигурување;
- Техничко упатство за доставување на извештаи од чуварот на имот на пензиските фондови до Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување.

г) Одобренија и согласности

Во 2017 година Агенцијата ги спроведе следните постапки за давање одобренија и согласности по барања од пензиските друштва, врз основа на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, и ги донесе следните решенија:

- Решение за согласност на барањето од КБ Прво пензиско друштво АД Скопје за договорите за вршење на работи на берзански посредник склучени со НЛБ Банка АД Скопје - Служба за услуги со хартии од вредност и брокерската куќа Еурохаус АД Скопје;
- Решение за одобрување на измена и дополнување на Статутот на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
- Решение за одобрување на Маја Стевкова Штеријева за член на Надзорниот одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
- Решение за одобрување на Маријан Шунта за независен член на Надзорниот одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
- Решение за одобрување за реизборот на Весна Стојановска за член на Управен одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
- Решение одбивање на за изборот на Антигона Буклеска- Младеновиќ, за член на Управен одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
- Решение за одобрување на Аленка Жнидаршиќ Крањц за вршител на должноста член на Управен одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;

- Решение за одобрување на Предраг Милошевски, за член на Управен одбор на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;
- Решение за согласност на договорите за посредување при купопродажба на хартии од вредност кои НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје ги склучило со Комерцијална Банка АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје и Брокерската куќа Еурохаус АД Скопје;
- Решение за согласност на договорите за посредување при купопродажба на хартии од вредност кои друштвото ги склучило со Комерцијална Банка АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје и Брокерска куќа Еурохаус АД Скопје;
- Решение за одобрување на Гоце Христов за независен член на Надзорен одбор на Акционерското друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје;
- Решение за одобрување на реизборот на Давор Вукадиновиќ за член на Управен одбор на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје.

3. Постапувања поврзани со правата на членовите, претставки и предлози

3.1 Известување на трајно и времено распределени лица во задолжителен пензиски фонд

Во 2017 година, согласно член 9 став 4) од Правилникот за членство во задолжителен пензиски фонд Агенцијата испрати вкупно 10.068 писмени известувања до лица кои се времено распределени во задолжителен пензиски фонд.

Согласно договорите за давање на лични податоци, склучени со Министерството за внатрешни работи на Република Македонија и пензиските друштва, Агенцијата обезбеди и предаде 5.128 контакт-податоци од трајно распределените членови (податокот за контакт-адреса) на двете пензиски друштва.

3.2 Постапувања по барања

Агенцијата постапуваше по барања од: осигуреници, членови на задолжителен пензиски фонд и пензиски друштва и предлагаше до претседателот на Советот на експерти на Агенцијата преземање конкретни активности и мерки. Во најголем дел, водени се управни постапки заради остварување на правата и заштита на интересите на осигурениците и членовите на задолжителните пензиски фондови.

Врз основа на законската обврска за заштита на интересите на членовите, во 2017 година, до Агенцијата пристигнаа 102 барања од членови и пензиски друштва, при што беа донесени 88 решенија со кои Агенцијата одлучи позитивно на барањата. Ваквите решенија Агенцијата ги донесуваше врз основа на постапка спроведена согласно Законот за општа управна постапка. Во најголем број случаи се работеше за лица кои во текот на осигурувањето извршиле промена на својство на осигурување и се стекнале со бенефициран стаж, како и за лица кои имале вработување пред 2003 година а биле распределени во задолжителен пензиски фонд. Агенцијата донесе 14 решенија за одбивање на барањата поради тоа што барањата до Агенцијата беа доставени по истекот на предвидените законски рокови.

Во 2017 година, од еден во друг задолжителен пензиски фонд преминале вкупно 99 члена и тоа, во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд – 70 члена, додека во Отворен задолжителен пензиски фонд – НЛБ Пензиски фонд – 29 членови.

3.3 Постапувања по претставки и предлози

Во 2017 година, до Агенцијата пристигнаа вкупно 85 претставки и предлози. Во најголем дел станува збор за барања за исплата на наследник и барање за известување за распределба во задолжителен пензиски фонд. На сите претставки и предлози Агенцијата одговори соодветно и во согласност со Законот за постапување по претставки и предлози и Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

4. Активности поврзани со агенти на пензиските друштва

Во 2017 година, Агенцијата организираше две испитни сесии (во мај и во ноември). Испитот се состои од полагање на два дела, прв (теоретски) дел од испитот, со кој се проверува теоретското знаење на кандидатот и втор (практичен) дел од испитот, со кој се проверува практичната способност на кандидатот. Првиот и вториот дел од испитот се полагаа електронски во просториите на испитниот центар на Правен факултет, според Програмата за полагање на испит за агенти, што ја изготвува Агенцијата. Се смета дека кандидатот го положил првиот дел односно вториот дел од испитот ако освоил најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни бодови за првиот дел односно за вториот дел од испитот. Кандидатот кој не го положил првиот дел од испитот не може да го полага вториот дел. Доколку кандидатот не го положил и вториот дел од испитот, ќе се смета дека не го положил испитот.

Во текот на 2017 година, Агенцијата редовно ја користеше Програмата за полагање на испит за агенти од октомври 2016 година бидејќи во тој период

немаше измени на релевантната регулатива кои би предизвикале суштински измени на програмата.

Во 2017 година, испитот за агенти го полагаа вкупно 61 кандидати од двете друштва, од кои 26 го положија испитот.

Во рамките на активностите поврзани со испитот за агенти, согласно закон, во јуни и декември 2017 година, Комисијата за верификација на прашања изврши ревизија на првиот и вториот дел од испитите за агенти одржани во мај и ноември 2017 година вклучувајќи и проверка дали испитот го полагаат кандидати кои ги исполнуваат условите за полагање на испитот. За извршените ревизии Комисијата за верификација на прашања изготви и соодветни извештаи кои ги достави до Претседателот на Советот на експерти на Агенцијата. Исто така, согласно закон, а со цел да се подобри квалитетот на базата на прашања и практични примери, Комисијата за верификација на прашања, во периодот септември-ноември 2017 година, изврши ревизија и ажурирање и измени или целосно отстрани и замени со нови најмалку 60% од базата на прашања и практични примери, за 2017 година, за што изготви и извештај.

Агенцијата изврши регистрација на вкупно 26 агенти од кои 14 агенти на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје и 12 агенти на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје. Исто така, беше извршена годишна обнова на регистрацијата на агентите и тоа за вкупно 343 агенти од кои, 212 агенти на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје и 131 агенти на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје. На вкупно 7 агенти на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје им престанал статусот на агент.

5. Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови

Агенцијата во рамките на своите надлежности за развивање на свеста на јавност за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови, како во изминатите години и во текот на 2017 година имаше повеќе активности кои вклучуваа едукација на јавноста, со цел зголемување на свесноста и информираноста на осигурениците за системот посветувајќи поголемо внимание кај младата популација. Настапите на медиумите беа на повеќе теми од областа на капитално финансираното пензиско осигурување, а беа објавени и написи во пишаните медиуми (соопштенија и интервјуа во пишани медиуми и интервјуа за радио и телевизија).

Агенцијата беше како иницијатор на маркетинг кампањата на двете пензиски друштва, која започна во 2016 година, продолжи и во текот на 2017 година под мотото “Погледни подалеку...”, чија цел е да се допре до младата генерација и да се зголеми нивната информираност на еден поинаков начин.

Континуирано, како и во претходните години и во текот на 2017 година беа изготвени четири броја на електронскиот информатор Е-МАПАС, кој се објавува на интернет страницата на Агенцијата и се доставува на сите заинтересирани лица по електронска пошта, каде на многу едноставен и сликовит начин на читателите им се приближуваат релевантните теми од капитално финансираното пензиско осигурување.

Агенцијата во текот на 2017 година како дел од Координативно тело за финансиска едукација кое се состои од регулаторни тела меѓу кои се Народната банка на Република Македонија, Министерството за финансии, Агенција за супервизија на осигурување, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија имаше активности насочени кон финансиска едукација и подигнување на свеста на јавноста. На пример, како активност што Агенцијата ја спроведе оваа година како дел од ова тело е активното учество во „Глобалната недела на парите“(Global Money Week-GMW), која се одржа од 27 март до 19 април 2017 година. Глобалната недела на пари (GMW) е манифестација за подигнување на свеста за финансиите и начинот на нивно користење. Целта е да се едуцираат децата и младите за финансиите, штедењето, креирање егзистенција, вработување, станување управители на фирми преку забава и интерактивни активности. Глобалната недела на пари (GMW) се одржува секоја година и започнува во втората половина од март. Настаните се организираат од училиштата, факултетите, министерствата, финансиските институции, регулаторните институции, граѓански асоцијации и младите ширум светот. Глобалната недела на пари (GMW) се иницира и координира од Меѓународната организација за финансиска едукација на деца и млади - Child & Youth Finance International (CYFI), основана во 2012 година. Темата на Глобалната недела на пари (GMW) за 2017 беше “Учи. Штеди. Заработи” Зошто? Затоа што: Преку учењето на младите, се создаваат способни возрасни луѓе кој ќе можат да носат мудри одлуки за нивната иднина. Преку штедењето кај младите се создаваат навик со цел создавање на вештини за управување со парите за подоцнежниот период од животот. А додека преку заработката се создава поддршка за младите за почнување на сопствен бизнис и развој во кариерата.

Агенцијата, со цел подигнување на пензиската свесност кај јавноста и во 2017 година повторно го организираше настанот “Ден за пензиска свесност - 15 септември”. Агенцијата, по повод одбележувањето на “Ден за пензиска свесност -

15 септември”, организираше конференција пред претставници од државни институции, регулаторни тела и соработници. Во првиот дел од конференцијата се обратија г-ѓа Мила Царовска – министер за труд и социјална политика, г-ѓа Анита Ангеловска Бежоска – советник на гувернерот на Народна Банка на Република Македонија, и г-дин Булент Дервиши – претседател на Советот на експерти на МАПАС. Во вториот дел од конференцијата се одржа презентација на тема: Информирање на јавноста за капитално финансирано пензиско осигурување. На настанот беа поделени за промоција најнови информативно – едукативни материјали подготвени од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), кои се во насока на континуираните активности за финансиска едукација на населението.

6. Статистичка анализа и изработка на извештаи за капитално финансирано пензиско осигурување

Агенцијата во 2017 година континуирано изготвуваше статистички анализи за капитално финансираното пензиско осигурување, односно за работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и доброволните пензиски фондови.

За таа цел редовно се изготвуваа и објавуваа статистички извештаи и во текот на 2017 година беа објавени 12 месечни билтени, 4 квартални статистички извештаи и еден годишен статистички извештај. Овие извештаи содржат податоци за дистрибуцијата на членството во задолжителните и доброволните пензиски фондови според нивниот статус (доброволни или задолжителни членови во втор столб односно членови со доброволни индивидуални сметки или со професионални сметки во третиот столб), за старосна и полова структура на членството, за уплатени придонеси во вториот и третиот столб, наплатени надоместоци и висина на нето средствата на задолжителните и на доброволните пензиски фондови, за вредноста на сметководствените единици на задолжителните на доброволните пензиски фондови и за структура на инвестициите на задолжителните и на доброволните пензиски фондови.

Квартално се пресметуваше и објавуваше остварениот принос на задолжителните и доброволните пензиски фондови во номинален и реален износ. Тековно односно еднаш месечно се пресметуваше и пондерот за распределба на ново вработените осигуреници кои се вклучени во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, за секој одделен задолжителен пензиски фонд и истиот се доставуваше до Фондот на ПИОМ кој ја врши распределбата на осигурениците.

Во 2017 година особено внимание беше посветено на изработката на Извештајот за состојбите во капитално финансираното пензиско осигурување за 2016 година, кој е законска обврска на Агенцијата. Извештајот содржи краток осврт на одговорностите на Агенцијата, нејзината мисија и визија, краток преглед на светските состојби и трендови во пензиската област со акцент на капитално финансираното пензиско осигурување, опис на структурата на капитално финансираното пензиско осигурување, детален опис, информации и податоци за финансиското работење на пензиските друштва, потоа осврт на измените и дополнувањата на законските и подзаконските акти кои го уредуваат задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување. Најголем дел од извештајот е посветен на информации и податоци за задолжителните и доброволните пензиски фондови, односно Извештајот вклучува информации и податоци за членството, преминот меѓу фондови, придонесите, инвестирањето, средствата, сметководствената единица, надоместоците и исплатата на пензиите и пензиските надоместоци, поодделно за секој задолжителен пензиски фонд и за секој доброволен пензиски фонд. Извештајот содржи и информации во врска со маркетингот и агентите на пензиските друштва. Извештајот беше разгледан и усвоен од Советот на експерти на Агенцијата, по што беше објавен на веб страницата на Агенцијата и отпечатен и доставен до релевантни лица и институции. Исто така, Извештајот беше преведен и отпечатен и на англиски и албански јазик.

Покрај горенаведените активности поврзани со статистичка анализа, беа реализирани и истражувања и изготвени компаративни анализи на теми релевантни за капитално финансираното пензиско осигурување. Исто така, тековно се следеа новостите, трендовите и движењата во пензиската и други релевантни области со анализи на нивните влијанија врз капитално финансираното пензиско осигурување и можностите за развој и унапредување на капитално финансираното пензиско осигурување.

7. Развој на деловните процеси на Агенцијата

Во 2017 година, Агенцијата продолжи да ги развива деловните процеси на Агенцијата поврзани со функционирањето на вториот и третиот столб (ажурирање и унапредување).

Паралелно со измените во постојните деловни процеси, се вршеа и соодветни дополнувања и измени на софтверските решенија/модули за соодветните деловни процеси.

8. Информатичкиот капацитет на Агенцијата

Во 2017 година, Агенцијата тековно вршеше администрација на својот информатички систем, оптимизација на оперативната база на податоци,

администрација и одржување на базата на податоци, на оперативните системи и на хардверскиот систем, како и одржување на апликативниот софтвер, во соработка со софтверската куќа ангажирана за негово одржување.

Исто така, тековно се администрираа и се одржуваа постојната хардверска опрема, составена од серверски машини на кои работи апликативниот софтвер, персоналните компјутери и преносните компјутери.

Главните активности на ИТ-отсекот, во 2017 година, беа следниве:

- Изработка на нов модул за инвестирање (за потребите на Секторот за финансиска контрола) на постоечкиот портал на Агенцијата кое опфаќа воведување на нови типови на датотеки за размена на податоци меѓу ентитетите во системот, нивно запишување во соодветни табели и воведување на контроли на доставените податоци од друштва и чуварите на имот;
- Подобрувања и доработки на порталот на Агенцијата од аспект на функционалност на истиот;
- Одржување на системот за управување со информациска сигурност ИСО (ISO) 27001 сертификат.

9. Градење и јакнење на капацитетот на човечките ресурси на Агенцијата

Во 2017 година, вработените во Агенцијата имаа можност да ја продолжат својата професионална едукација преку учество во процесот на обуки и преку посета на конференции.

9.1 Обука во земјата, учество на семинари и конференции

Во текот на 2017 година, претставници на Агенцијата учествуваа на конференции, семинари и/или обуки кои беа организирани во Република Македонија.

Во 2017 година вработените во Агенцијата се стекнаа со сертификати од следните генерички обуки:

- Обука за остварување на резултати;
- Обука од областа на заштита на личните податоци;
- Обука за комуникација и комуникациски вештини;

- Обука за стратегија и иновации;
- Обука за раководење и развој;
- Обука за учење и развој;
- Обука за остварување на резултати;
- Обука за ориентираност кон клиенти;
- Обука за управување со промени и
- Обука од областа на измените на законот за општа управна постапка.

Освен горенаведените обуки вработените во Агенцијата ги посетија и следните конференции, семинари и специјализирани обуки:

- Обука за едукација за јавните набавки;
- Обука за изготвување на завршна сметка;
- Семинар за надградениот МИПС на Народната Банка на Република Македонија за плаќање евра преку системот ТАРГЕТ2 и ЕЦБ;
- Конференција за надградба на знаењето поврзано со централното банкарство во услови на продолжена глобална неизвесност;
- Обука за начин на размена на документи и податоци помеѓу државните органи по електронски пат;
- Семинар за запознавање со новитетите во сметководственото работење;
- Семинар за ИФРС9 Стандарди;
- Вебинар “Моделирање на волатилност на акции” и
- Семинар за основните принципи на осигурувањето како рамка на ИАИС во супервизијата на осигурувањето.

9.2 Обука во странство и учество на конференции

Во текот на 2017 година, претставници на Агенцијата учествуваа на следните конференции, семинари и/или обуки кои беа организирани во странство:

- Семинар – подготовка на завршна сметка – Р.Бугарија.

10. Соработка со институции и организации од земјата и од странство

Заради обезбедување на ефикасна супервизија и регулатива на капитално финансираното пензиско осигурување, Агенцијата соработува со повеќе институции од финансискиот и пензискиот сектор во земјата и во странство. Агенцијата има склучено 17 меморандуми за соработка, според кои договорните страни разменуваат искуства стекнати во полето на капитално финансираното пензиско осигурување, работењето на пензиските фондови, механизмите на супервизија на пензиските фондови и усвоената регулатива и правните мерки. Техничката соработка се состои од размена на документи, билатерална помош со

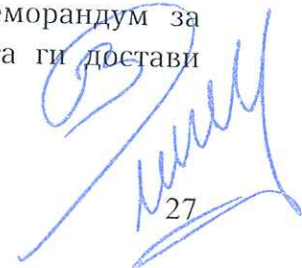
цел размена на искуства од заеднички интерес, како и соработка во полето на едукација, истражување, обуки и развој од заеднички интерес.

10.1 Соработка со институции од земјата

Во текот на 2017 година продолжи редовната соработка со институциите во земјава со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка преку остварување работни средби за размена на искуства, учество на семинари и конференции и редовна размена на релевантни извештаи и податоци. Во 2017 година се истакнува соработката со институциите со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка, преку учеството на претставници на институциите, на конференцијата со цел одбележувањето на “Денот на пензиска свесност – 15 септември”, организирана од страна на Агенцијата.

Агенцијата учествува со свои претставници во работењето на Координациското тело на регулаторните институции за финансиска едукација во Република Македонија во кои членуваат и воспоставуваат соработка Народната банка на Република Македонија, Министерство за финансии на Република Македонија, Агенција за супервизија на осигурување, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и Комисија за хартии од вредност. Целта на Координациското тело е реализација на активности кои имаат за цел да се подигне нивото на финансиска писменост на населението во Република Македонија и да се промовира усвојувањето на соодветни финансиски однесувања. Преку интегрирана визија и спроведување на финансиски образовни проекти и преку комбинација на заложбите на сите засегнати страни ќе се придонесе кон благосостојба на населението и стабилност на финансискиот систем како и воспоставување на соработка на регионален и интернационален план во доменот на финансиската едукација.

Агенцијата учествува со свој претставник во работењето на работната група формирана заради воведување на Европски систем за статистика на интегрирана социјална заштита – ЕССПРОС во Република Македонија. ЕССПРОС претставува методологија на собирање на податоци со цел да се обезбеди детален и кохерентен опис на социјалната заштита. Во работната група се вклучени сите релевантни институции кои се вклучени во процесот на обезбедување на бенефиции со цел покривање на одредени ризици односно потреби на населението. Работната група ги дефинираше шемите согласно со кои секоја институција ќе ги доставува релевантните податоци до Државниот завод за статистика кој потоа ќе ги испраќа до ЕУРОСТАТ. Процесот на доставување на ЕССПРОС податоците од страна на Агенцијата до Државниот завод за статистика е уреден со меморандум за соработка. Согласно овој меморандум, во 2017 година, Агенцијата ги достави дефинираните ЕССПРОС податоци за 2016 година.

27

10.2 Соработка со институции од странство и со меѓународни организации

Во текот на 2017 година продолжи редовната соработка со институциите во странство со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка, редовна размена на релевантни извештаи и податоци, како и комуникација и размена на информации по потреба, заради размена на супервизорски искуства и прашања поврзани со регулативата во релевантните земји.

Како членка на Меѓународната организација на супервизори на пензиски фондови - ИОПС, која има околу 87 земји - членки и набљудувачи од целиот свет кои ги опфаќаат сите нивоа на економски развој и кои ги соединуваат сите типови на пензиски и системи на супервизија, Агенцијата редовно учествува на конференциите и ги користи материјалите и упатствата изготвени од ова тело, со цел размена на информации и искуства и следење на светските стандарди и позитивните практики во областа на супервизијата на пензиските фондови. Агенцијата ги следи и стандардите за супервизија на ИОПС со цел унапредување на квалитетот и ефективността на супервизијата на приватните пензиски фондови, со што ќе се засили нивниот развој и оперативна ефикасност и ќе се овозможи сигурен извор на пензија. Исто така, Агенцијата редовно комуницира со ИОПС и доставува информации, статистички податоци, коментари и одговори на прашалници, потребни за работните материјали и компаративните студии на ИОПС.

Од 2016 како дел од Координациското тело на регулаторните институции за финансиска едукација во Република Македонија, Агенцијата е членка на Меѓународната мрежа за финансиска едукација при Организацијата за економска соработка и развој (ИНФЕ-ОЕЦД). Мрежата е формирана 2008 година и членки се регулаторни институции, односно централни банки, министерства за финансии и агенции поврзани со супервизија на осигурувањето, инвестициите и пензиите. Мрежата претставува платформа за прибирање податоци за финансиска писменост, развивање анализи и споредбени извештаи и создавање инструменти за политики поврзани со финансиска едукација.

Агенцијата преку свој претставник и во 2017 активно учествува во изготвување на Национална програма за усвојување на правото на Европската унија и Извештајот за напредокот на Република Македонија, како и на работните состаноци и поткомитети за внатрешен пазар и конкуренција и економско-финансиски прашања и статистика. Исто така, претставникот на Агенцијата учествува и во изготвување на Програма за економски реформи на Република Македонија која годишно се доставува до Европската Унија.

28

11. Систем за управување со квалитет и систем за управување со информациска сигурност

Агенцијата за прв пат во 2012 година, го имплементираше ИСО 9001:2008 стандардот. По имплементацијата на стандардот, Агенцијата започна со работа согласно усвоените процедури за управување со квалитет.

По успешната имплементацијата на ИСО 27001:2013 и сертификација во 2015 година, во текот на 2016 и 2017 година се започна со спојување (интегрирање) на системите за управување со квалитет и управување со информациска сигурност. Исто така, и во текот на 2017 година беше спроведена заедничка интерна проверка од страна на Претставникот за квалитет и Одговорно лице за информациска сигурност во Агенцијата и едно преиспитување на усогласеноста по стандардите од страна на Советот на експерти. Во 2017 година, вработените во Агенцијата континуирано ги ажурираа процедурите со цел нивно подобрување и усогласување со секојдневните работни активности.

Во 2017 година, беше спроведена проверка од екстерни ревизори на сите процедури од Системот за управување со квалитет и на нивната реализација согласно стандардот, при што констатираа дека Агенцијата ги исполнува сите критериуми за сертификација согласно стандардот ИСО 9001:2008 и за наредните три години. Во декември 2017 година беше извршена екстерна ревизија на систем за управување со информациска сигурност, која беше позитивна по што Агенцијата доби потврда за усогласеност со барањата на стандардот во која се наведе дека Агенцијата се стекнува со сертификат за стандардот ИСО 27001:2013.

Ваквите активности и сертифицирања претставуваат континуитет во успешната реализација на системот за менаџмент на квалитет по стандардот ISO 9001:2009 и успешно управување со безбедност на информации согласно стандардот ISO 27001:2013.

Подготвил/проверил: Ферди Касами

Претседател на Советот на експерти

д-р Булеит Дервиши

